

LIBRIS

We know
books

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Micul print

Cu ilustrațiile autorului

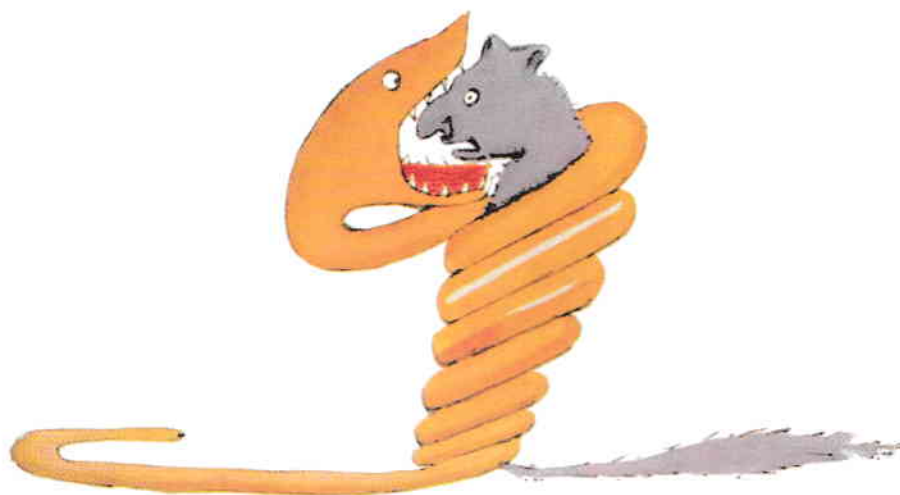
editura rao

Lui Léon Werth

Le cer iertare copiilor că am dedicat această carte unui om mare. Am o scuză serioasă: acest om mare este cel mai bun prieten pe care-l am pe lumea asta. Mai am încă o scuză: acest om mare poate pricepe tot, chiar și cărțile pentru copii. Am și o a treia scuză: acest om mare locuiește în Franța unde îi este foame și frig. Are cu adevărat nevoie să fie alinat. Dacă toate aceste scuze nu sunt de ajuns, vreCredunci să dedic această carte copilului care a fost cândva acest om mare. Toți oamenii mari au fost mai întâi copii. (Numai că puțini dintre ei își mai amintesc.) Așadar, îmi corectez dedicația:

Lui Léon Werth
pe când era băiețel.

1

Când aveam șase ani, am văzut odată o minunată poză într-o carte despre Pădurea Virgină care se numea Povești Trăite. Înfățișa un șarpe boa care înghițea un animal sălbatic. Iată copia desenului:

Se spunea în carte: „Șerpii boa își înghit prada întreagă, fără s-o mestece. Apoi nu se mai pot mișca și dorm vreme de șase luni cât își fac digestia”.

M-am gândit mult atunci la aventurile din junglă și, la rândul-mi, am izbutit, cu un creion colorat, să fac primul meu desen. Desenul meu numărul 1. El arăta așa:

Oamenii mari m-au sfătuit să las deoparte desenele cu șerpi boa deschiși sau închiși și să mă ocup mai curând de geografie, de istorie, de aritmetică și de gramatică. Astfel am abandonat, la vârsta de șase ani, o minunată carieră de pictor. Fusesem descurajat de insuccesul desenului meu numărul 1 și al desenului meu numărul 2. Oamenii mari nu înțeleg niciodată nimic singuri și e obositor pentru copii să le tot dea explicații.

Am fost așadar nevoit să aleg o altă meserie și am învățat să pilotez avioane. Am zburat cam peste tot în lume. Iar geografia, e adevărat, mi-a ajutat mult. Știam să deosebesc, de la prima ochire, China de Arizona. E un lucru tare folositor, dacă te-ai rătăci cumva pe timp de noapte.

Am avut astfel, în cursul vieții mele, o sumedenie de contacte cu o sumedenie de oameni serioși. Am trăit mult în preajma oamenilor mari. I-am văzut de aproape. Asta nu m-a făcut să am o părere mai bună despre ei.

Când dădeam peste câte unul care mi se părea mai isteț, făceam cu el experiența cu desenul meu numărul 1, pe care l-am păstrat întotdeauna. Voiam să știu dacă pricepea cu adevărat. Dar îmi răspundea mereu: „Asta e o pălărie“. Atunci nu-i mai vorbeam nici despre șerpi boa, nici despre păduri virgine, nici despre stele. Încercam să-i vorbesc pe limba lui. Îi vorbeam despre bridge, despre golf, despre politică și cravate. Iar omul mare era foarte mulțumit că face cunoștință cu cineva atât de chibzuit.

II

Am trăit astfel singur, fără a avea pe cineva cu care să stau de vorbă cu adevărat, până ce am avut o pană în deșertul Sahara, acum șase ani. Se stricase ceva la motor. Și cum n-aveam cu mine nici mecanic, nici pasageri, mă pregăteam să încerc să fac, de unul singur, o reparație dificilă. Era pentru mine o problemă de viață și de moarte. Abia mai aveam apă de băut pentru opt zile.

În prima seară am adormit pe nisip, la o mie de mile de orice ținut locuit. Eram mult mai izolat decât un naufragiat pe o plută în mijlocul oceanului. Vă închipuiți atunci surpriza mea, în zori, când m-a trezit un glas firav și ciudat. Zicea:

– Te rog... desenează-mi o oaie!

– Poftim?

– Desenează-mi o oaie...

Am sărit în picioare de parcă aș fi fost lovit de trăsnet. M-am frecat la ochi. M-am uitat cu atenție. Și am văzut un prichindel cu totul extraordinar care mă privea cu gravitate. Iată cel mai bun portret pe care, mai târziu, am izbutit să i-l fac. Însă desenul meu, desigur, este mult mai puțin fermecător decât modelul. Nu-i din vina mea. Fusesem descurajat în cariera mea de pictor de către oamenii mari, la vârsta de șase ani, și n-am învățat să desenez nimic, în afară de șerpi boa deschiși și închiși.

M-am uitat așadar la acea apariție făcând ochii mari de uimire. Nu uitați că mă găseam la o mie de mile de orice ținut locuit. Or, omulețul meu nu mi se părea a fi nici rătăcit, nici mort de oboseală, nici mort de foame, nici mort de sete, nici mort de frică. Nu avea deloc înfățișarea unui copil pierdut în mijlocul deșertului, la o mie de mile de orice ținut locuit. Când am izbutit în cele din urmă să vorbesc, i-am spus:

– Dar... ce faci aici?

Iar atunci el îmi repetă, foarte blând, ca pe un lucru foarte serios:

– Te rog... desenează-mi o oaie...

Când misterul este prea impresionant, nu te încumeți să nu-i dai ascultare.

Oricât de absurd mi s-ar fi părut acest fapt, la o mie de mile depărtare de orice ținut locuit și în primejdie de moarte, am scos din buzunar o foaie de hârtie și un stilou. Mi-am amintit însă atunci că studiasem îndeosebi geografia, istoria, aritmetica și gramatica și i-am spus (cam prost dispus) omulețului că nu prea știu să desenez. El îmi răspunse:

– Nu-i nimic. Desenează-mi o oaie.

Cum nu mai desenasem niciodată vreo oaie, am refăcut pentru el unul din cele două desene pe care eram în stare să le fac. Cel cu șarpele boa închis. Și am fost uluit să-l aud pe omuleț spunându-mi:

– Nu! Nu! Nu vreau un elefant într-un boa. Un boa e foarte periculos, iar un elefant ocupă prea mult loc. La mine acasă e totul foarte mic. Am nevoie de o oaie. Desenează-mi o oaie!

Am desenat:

Mi-am refăcut, aşadar, desenul.

Atunci, nemaiavând răbdare,
cum mă grăbeam să încep
demontrarea motorului,
am zmângălit desenul ăsta.

Am fost însă foarte surprins văzând cum se luminează chipul tânărului meu critic.

– Exact așa o voiam! Crezi că oaia asta are nevoie de multă iarbă?

– De ce?

– Pentru că la mine acasă e totul foarte mic...

– O să ajungă cu siguranță. Ți-am dat o oaie foarte mică.

Își înclină capul spre desen.

– Nu chiar așa de mică... Poftim! A adormit...

Și așa am făcut cunoștință cu micul prinț.

III

Mi-a trebuit mult timp ca să pricep de unde venea. Micul prinț, care-mi pune multe întrebări, nu dădea impresia că le aude vreodată pe ale mele. Mi s-a dezvăluit totul treptat, din cuvinte rostite la întâmplare. Astfel, când mi-a văzut pentru prima oară avionul (nu-mi voi desena avionul, e un desen mult prea complicat pentru mine), m-a întrebat:

– Ce e lucrul ăsta?

– Nu e un lucru. Asta zboară. E un avion. Este avionul meu.

Și eram mândru să-i spun că zburam. Atunci a exclamat:

– Cum, ai căzut din cer?

– Da, am zis modest.

– Ah! e tare caraghios...

Și micul prinț izbucni într-un frumos hohot de râs care m-a iritat mult.

Vreau ca nenorocirile mele să fie luate în serios. Apoi adăugă:

– Păi, înseamnă că și tu vii din cer! De pe ce planetă ești?

Am întrezărit pe dată o lumină în misterul prezenței sale și l-am întrebat brusc:

– Tu vii așadar de pe o altă planetă?

Numai că nu-mi răspunse.

Dădea încetișor din cap uitându-se la avion.

– E adevărat, în așa ceva nu poți veni de prea departe...

Și se pierdu într-o visare care ținut mult. Apoi, scoțându-și din buzunar oaia pe care i-o desenasem, se cufundă în contemplarea comorii sale.

Micul prinț pe asteroidul B612.

LBRIS

We know
books

Vă închipuiți cât de intrigat am fost de acea confidență pe jumătate despre „celelalte planete”. M-am străduit așadar să aflu mai multe.

– De unde vii, omulețule? Unde ești tu „acasă”? Unde vrei să duci oaia de la mine?

Îmi răspunse după o tăcere meditativă:

– Ce e bine cu lada pe care mi-ai dat-o e că, noaptea, îi poate servi drept casă.

– Bineînțeles. Și dacă ești cuminte, o să-ți dau și o funie ca s-o ții legată ziua. Și un țăruș.

Propunerea mea păru să-l șocheze pe micul prinț.

– S-o țin legată? Ce idee ciudată!

– Păi dacă n-o ții legată, o să plece și o să se rătăcească...

La auzul acestora, prietenul meu izbucni din nou în râs.

– Dar unde vrei să se ducă?

– Oriunde. Drept înainte...

Atunci micul prinț remarcă cu gravitate:

– N-are importanță, e așa de puțin loc la mine acasă! Și adăugă, poate cu un pic de melancolie: Drept înainte nu poți ajunge prea departe...

IV

Aflasem astfel un al doilea lucru foarte important: și anume, că planeta sa de origine era abia un pic mai mare decât o casă!

Lucrul ăsta nu mă putea uimi prea tare. Știam bine că în afară de planetele mari ca Terra, Jupiter, Marte, Venus, cărora li s-au dat nume, mai există alte sute de planete care sunt uneori atât de mici, încât cu mare greutate le poți zări cu telescopul. Atunci când un astronom o descoperă pe vreuna dintre ele, o numește dându-i un număr. Îi spune, de pildă: „asteroidul 325”.

Am motive serioase să cred că planeta de unde venea micul prinț este asteroidul B 612. Acest asteroid nu a fost decât o singură dată văzut la telescop, în 1909, de către un astronom turc. Făcuse atunci o mare demonstrație asupra descoperirii sale la un Congres Internațional de Astronomie. Însă nimeni nu-l crezuse din pricina costumului său. Așa sunt oamenii mari.

Din fericire pentru reputația asteroidului B 612, un dictator ture impuse poporului său, sub amenințarea pedepsei cu moartea, să se îmbrace europenește. Astronomul își refăcu demonstrația în 1920, îmbrăcat într-o haină foarte elegantă. Și de data asta toată lumea i-a dat crezare.

Dacă v-am povestit aceste amănunte despre asteroidul B 612 și dacă v-am destăinuit numărul său, e din cauza oamenilor mari. Oamenilor mari le plac cifrele. Atunci când le vorbești de un nou prieten, ei nu te întreabă niciodată esențialul. Nu îți spun niciodată: „Cum e sunetul vocii sale? Care sunt jocurile lui preferate? Face colecție de fluturi?” Ei te întreabă: „Câți ani are? Câți frați are? Câte kilograme are? Cât câștigă tatăl lui?” Abia atunci li se pare că-l cunosc. Dacă le spui oamenilor mari: „Am văzut o casă frumoasă din cărămidă trandafirie, cu mușcate la ferestre și cu porumbei pe acoperiș...”, ei nu izbutesc să-și închipuie casa aceea. Trebuie să le spui: „Am văzut o casă de o sută de mii de franci”. Atunci exclamă: „Ce frumos!”

Astfel, dacă le spui: „Dovada că micul prinț a existat este că era fermecător, că râdea și că voia o oaie. Când vrei o oaie, asta e dovada că ești”, ei vor da din umeri și te vor trata ca pe un copil! Dar dacă le spui: „Planeta de unde venea este asteroidul B 612”, atunci ei vor fi mulțumiți și îți vor da pace cu întrebările lor. Așa sunt ei făcuți. Nu trebuie să te superi pe ei. Copiii trebuie să fie foarte răbdători cu oamenii mari.

Dar, firește, noi cei care înțelegem viața, noi nu ne prea sinchisim de numere! Mi-ar fi plăcut să încep istorisirea asta ca pe un basm. Mi-ar fi plăcut să spun:

